

Боегатоўнасць

КЛЮЧ ДА БЯСПЕКІ

У Беларусі паспяхова завяршыўся першы этап выпрабаванняў айчынай зенітнай кіраванай ракеты 9М318 да зенітна-ракетнага комплексу «Бук-МБ». Пра гэта паведаміў старшыня Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта Раман ГАЛОЎЧАНКА: «Усе задачы, якія ставіліся, выкананы. Цяпер мы атрымалі неабходны матэрыял, на падставе якога канструктары будуць дапрацоўваць ракету, каб выйсці на наступны этап выпрабаванняў».

Стварэнне беларускай зенітнай кіраванай ракеты — важны этап на шляху рэалізацыі рашэння кіраўніка дзяржавы аб развіцці ракетнага ўзбраення. Першым крокам было стварэнне рэактыўнай сістэмы залпавага агню «Паланэз», другім — беларускага зенітна-ракетнага комплексу «Бук» і ракеты да яго. Што датычыцца ЗРК, то ён быў створаны досыць даўно і ўжо пастаяльна на экспарт. Але з ракетамі расійскай вытворчасці.

Распрацоўкай беларускай ракеты займалася навукова-вытворчае прадпрыемства «ОКБ ТСП». Доўгі час ішло канструяванне, рабіліся разнастайныя наземныя выпрабаванні. Аднак галоўная праверка працаздольнасці ракеты — гэта калі боепрыпас упершыню падымаецца ў паветра. Такія лётныя выпрабаванні прайшлі на ўчастку ў межах Столінскага раёна Брэсцкай вобласці, Жыткавіцкага і Лельчыцкага раёнаў Гомельскай вобласці — на тэрыторыі былога авіяцыйнага палігона. Яны сталі чарговым важным крокам у развіцці беларускага ракетабудавання.

На першым этапе лётных выпрабаванняў правяралася, як ракета сыходзіць са стэнда. Таксама было вивучана ўздзеянне полымя на суседнюю ракету на стэндзе і ўздзеянне факела на сам стэнд. Былі пацверджаны цягавыя характарыстыкі, апаратура і бартавыя прылады ракеты працавалі ў штатным рэжыме. Самае галоўнае, што было спраўджана на першым этапе, — гэта самаліквідацыя ракеты. Падчас наступнага этапу лётных выпрабаванняў ракету наводзілі на беспілотны лятальны апарат, цэль захоплівалася, а пасля ажыццяўляўся пуск.

Ракета тады сышла са стэнда ў штатным рэжыме і праляцела каля 20 км. Пры гэтым сістэмы старту, кіравання, навадзнення, захопу і самаліквідацыі працавалі ў штатным рэжыме.

Ракета запускала без баявой часткі. Аднак прымаліся вельмі сур'ёзныя меры бяспекі — праз тое, што ў Беларусі палігона для прымянення ракет такой далёкасці не існуе. Менавіта таму для выпрабаванняў абралі бязлюдны ўчастак мясцовасці, які раней быў палігонам. Былі спланаваны ўсе неабходныя мерапрыемствы — забяспечаны радыёлакацыйны кантроль, закрытая паветраная прастора, выкананыя нормы пажарнай бяспекі. Усюды было выстаўлена ачапленне, ажыццяўляліся аблёты мясцовасці. Зонай бяспекі быў вызначаны паралелепіпед са старонамі асновы 35 км на 10 км і вышыняй 6 км. Быў усталяваны часовы рэжым выкарыстання паветранай прасторы з поўнай забаронай палётаў у раёне выпрабаванняў. Для страху былі разгорнутыя зенітна-ракетныя сродкі «Тор-М2», якія ў выпадку малаверагоднай няштатнай сітуацыі павінны былі б уступіць у справу. Сама ракета была абсталявана некалькімі дублюючымі сістэмамі самаліквідацыі. Адзначаецца, што пры правядзенні пуску ракеты з баявой часткай забеспячэнне бяспекі будзе яшчэ больш жорсткае.

«Фактычна гэта былі першыя пускі, як іх у нас яшчэ называюць, канструктарскія. Канструктар правярае характарыстыкі, закладзеныя розліковымі метадамі. Гэта досыць важны этап, таму што яму папярэднічала сур'ёзная работа на зямлі — на выпрабавальных стэндах, пры мадэляванні, разліках. Гэтая, ужо эксперы-

ментальная, праверка вынікаў разлікаў прайшла паспяхова. У развіцці беларускага ракетабудавання гэта вельмі сур'ёзны крок, другая важная падзея пасля ўсім вядомага РСЗА «Паланэз». Але тут ракета на парадак больш складаная», — падкрэсліў кіраўнік Дзяржкамваенпрама, перадае БелТА. Раман Галоўчанка адзначыў: у ракету закладзены ўнікальныя характарыстыкі, «пры дасягненні якіх магчымасці ЗРК «Бук» наблізяцца да комплексу С-300 альбо «Пэтрыёт» як па далёкасці выяўлення цэляў (самалёта-знішчальніка на адлегласці 120—130 км), так і па эфектыўным агнявым парахэнні на далёкасці да 70 км». «Яны амаль у два разы пераўзыходзяць тыя, якія ёсць у дзеючых ракетах да гэтага комплексу. Тут і далёкасць сур'ёзна павялічана — да 70 км. Ракета абсталявана актыўнай галоўкай саманавадзнення, якая дазваляе, па-першае, вызваляць мэтавыя каналы, а па-другое, дзейнічаць за гарызонтам радыёлакацыі. Гэта робіць комплекс больш манеўраным, дае магчымасць быць больш устойлівым да масіраваных ракетна-артылерыйскіх удараў саперніка, абстрэльваць большую колькасць цэляў. Ракета вытрымлівае вялікія перагрузкі — гэта закладзена ў яе канструкцыю распрацоўшчыкам», — адзначыў Раман Галоўчанка.

Яна можа паражаць розныя мэты: ад цяжкіх самалётаў, у тым ліку тых, што выкарыстоўваюць тэхналогію «стэлс», да невялікіх дронаў. Пры гэтым плануецца дапрацоўваць механізм навадзнення, каб дамагчыся ўсіх характарыстык, якія закладзены ў тэхнічнае заданне. Пускі беларускай зенітнай кіраванай ракеты 9М318 з

Першыя выпрабаванні айчынай ракеты паспяхова прайшлі ў Беларусі

Фота БелТА

баявой часткай запланаваны на канец гэтага года. «Цыкл досыць доўгі, але мы і распрацоўшчыкі стараемся як мага хутчэй гэта зрабіць — каб хутчэй выйсці на этап выпрабаванняў з парахэннем практычных цэляў, — заўважыў Раман Галоўчанка. — Пакуль разлічваем на канец 2020 года, але гэта будзе залежаць ад вынікаў апрацоўкі даных, якія атрыманы ў ходзе першых лётных выпрабаванняў, — іх досыць вялікая колькасць. Трэба ўсё прааналізаваць, палічыць, паглядзець, як працуюць усе бартавыя сістэмы, унесці праўкі. Зыходзячы з гэтага могуць карэктавацца і тэрміны завяршэння ўсёй распрацоўкі. Але, натуральна, мы зацікаўлены зрабіць усё як мага хутчэй».

Дзякуючы радыёлакацыйнай станцыі РЛС-150, якая выкарыстоўваецца ў комплексе, і новай ракеце характарыстыкі ЗРК сярэдняй далёкасці набліжаюцца да комплексу вялікай далёкасці. З такой радыёлакацыйнай станцыяй беларускі «Бук» будзе здольны на адлегласці каля 130 км выяўляць паветраныя цэлі. «З завяршэннем распрацоўкі беларускай ракеты, поўнай лакалізацыі гэта будзе комплекс, які зможа вырашаць практычна ўвесь спектр задач па абароне паветранай прасторы нашай краіны», — сказаў Раман Галоўчанка. Ён дадаў, што пры ўсіх плюсах экспарту ўсё-такі прыярытэт — бяспека нашай краіны, не толькі ваенная, але і тэхналагічная. «Гэта таксама важны элемент. У выпадку абстраэння любой абстаноўкі вельмі мала будзе ахвотныя пастаўляць нейкія элементы, узбраенне. Таму апора на ўласныя сілы — гэта ключ да нашай бяспекі», — падкрэсліў кіраўнік Дзяржкамваенпрама.

Школа актыўнага грамадзяніна

Абараніць прыроду — абараніць Айчыну

Намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй ХМЕЛЬ у рамках Школы актыўнага грамадзяніна сустрэўся з дзевяцікласнікамі сталічнай гімназіі № 6.

Намеснік міністра заклікаў удзельнікаў сустрэчы да актыўнага абмеркавання ўсіх хвалючых падлеткаў тэм і спрэчных момантаў. Многія з іх былі прысвечаны і сферы дзейнасці госця — ахове прыроды. Так, гімназістаў цікавіла, ці могуць знайсці працу ў сістэме Міністэрства тэа, хто навукаецца па хіміка-біялагічным профілі, ці з'яўляецца экалагічна чыстай атамная энергетыка, як адносіцца да ГМА-прадуктаў і ці ёсць яны ў Беларусі.

Андрэй Хмель адказаў на ўсе пытанні ўдзельнікаў сустрэчы і адзначыў, што экалагічная бяспека нароўні з ваеннай, эканамічнай, сацыяльнай і іншымі з'яўляецца часткай Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь. Таму ўсіх спецыялістаў у гэтай сферы, а таксама актыўных грамадзян, якія ў паўсядзённым жыцці адмаўляюцца ад лішніх рэчаў, сартуюць адходы, выкарыстоўваюць бяспечныя для прыроды матэрыялы, можна назваць абаронцамі Айчыны.

Намеснік міністра таксама расказаў, як сёння ўдасканальваецца дзейнасць Белгідрамета для павышэння якасці прагнозаў надвор'я, дзякуючы чаму развіваецца сістэма электратранспарту ў краіне, як Міністэрства кантралюе шкодныя выкіды прадпрыемстваў, падтрымліваецца радыяцыйная бяспека ў сувязі з наступствамі аварыі на Чарнобыльскай АЭС і будаўніцтвам БелАЭС.

— Школа актыўнага грамадзяніна дае магчымасць школьнікам размаўляць на роўных з дзяржаўнымі служачымі, — падкрэсліў Андрэй Хмель. — На такіх сустрэчах мы можам даведацца пра іх праблемы, адказаць на пытанні і даць альтэрнатыўнае меркаванне апроч таго, што яны даведваюцца з сацыяльных сетак, дзе акрамя добрых рэчаў ёсць шмат лішняга. Мы даем магчымасць ім сфарміраваць свой погляд па розных тэмах.

У рамках адзінага дня інфармавання «Транспартны комплекс Рэспублікі Беларусь: стан і перспектывы яго развіцця» міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй Худык сустрэўся з педагогічным калектывам і студэнцкай моладдзю Гродзенскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта. Ён расказаў, што аўтамабілі займаюць лідзіруючае месца сярод крыніц выкідаў шкодных рэчываў у навакольнае асяроддзе. Так, за 2019 год доля выкідаў ад аўтамабільнага транспарту складала больш за 60 % ад усяго іх аб'ёму. Тым не менш дзякуючы рабоце па скарачэнні выкідаў забруджвальных рэчываў ад мабільных крыніц за апошнія 20 гадоў удалося знізіць шкоднае ўздзеянне транспарту на атмасфернае паветра ў краіне.

— У Беларусі на дзяржаўным узроўні выпрацаваны адзіны падыход да развіцця транспартнай галіны: прытрымлівацца балансу паміж эканамічнымі інтарэсамі грамадства, з аднаго боку, і ступенню ўздзеяння на навакольнае асяроддзе з іншага, — падкрэсліў міністр.

Вераніка КОЛАСАВА.
Фота прэс-службы Міністэрства прыроды.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Сусветныя біржы пайшлі ў рост

Парыжская біржа ў пачатку тыдня адкрылася ростам каціровак, перадае Euronews. Настрой інвестараў, як паведамляецца, палепшыўся пасля таго, як стала вядома, што цэнтрабанкі шэрагу еўрапейскіх краін маюць намер распачаць комплекс мер па падтрымцы эканомікі, аслабленай эпідэміяй каранавіруса. Яшчэ на мінулым тыдні стала вядома, што шкода ад COVID-19 абыдзецца Кітаю ў тры працэнтныя пункты росту ВУП, якія, у сваю чаргу, складаюць 1 % ад росту ўсёй сусветнай эканомікі. Пра гэта заявіў французскі міністр эканомікі Бруно Лё Мэр. Біржавыя паказчыкі мінулай пятніцы, напрыклад у ЗША, сталі найгоршымі за апошнія 12 гадоў. А ўчора сітуацыя змянілася: біржы Шанхая прыўзняліся на 3 %, а такіскі фондавы рынак змог адыграць назад 0,95 %. У Японіі чакаюць інтэрвенцыю ЦБ краіны, кіраўніцтва якога

заявіла, што падтрымае стабільнасць фінансавых рынкаў. Еўрапейскія біржы падхапілі вектар азіяцкіх гандлёвых пляцовак. Падобная тэндэнцыя назіралася і ў Расіі. У сваю чаргу, кіраўнік ФРС ЗША Джэрард Паўэл заявіў, што мае ўсе магчымасці падтрымаць эканоміку краіны, даўшы зразумець, што можа быць зніжана працэнтная стаўка.

Прэм'ер Ірака адмовіўся ад фарміравання ўрада і адклікаў сваю кандыдатуру

Прызначаны на пасаду прэм'ер-міністра Ірака Мухамед Таўфік Алаўі адмовіўся фарміраваць урад і адклікаў сваю кандыдатуру. Адпаведную заяву распаўсюдзіў яго офіс. Па словах Алаўі, у сувязі з тым, што ў парламенце двойчы не сабраўся кворум, ён «прыносіць свае прабачэнні і адмаўляецца ад далейшага фарміравання кабінета міністраў». Пасля гэтай заявы прэзідэнт Ірака Бархам Салех запатрабаваў ад палітычных партый прадставіць яму на працягу 15 дзён альтэрнатыўную кандыдатуру. «Мы пачынаем кансультацыі па выбары новага

кандыдата на пасаду кіраўніка ўрада Ірака», — прыводзіць яго заяву тэлеканал Al Arabiya.

Люксембург стаў першай краінай у свеце з бясплатным грамадскім транспартам

Для паездкі на аўтобусе, трамваі ці цягніку ў гэтай краіне цяпер больш не трэба купляць білет: дастаткова мець пры сабе пасведчанне асобы. Між тым адзначаецца, што ў цягніках усё ж застаецца першы клас, месцы ў якім будуць платныя. Мясцовыя ўлады падкрэсліваюць, што мэта такіх мер заключаецца ў тым, каб жыхары краіны адмовіліся ад асабістага транспарту на карысць грамадскага для зніжэння загрузанасці дарог і ўзроўню шкодных выкідаў у атмасферу. Праўда, ёсць адзін важны нюанс — забеспячэнне работы грамадскага транспарту ў Люксембургу будзе ажыццяўляцца цалкам за кошт падаткаплацельшчыкаў. Чакаецца, што кожны год падобны «бясплатны» транспарт будзе абыходзіцца ім прыблізна ў 41 мільён еўра.